

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
Sähköposti: toimisto@birdlife.fi
www.birdlife.fi

Vastaanottaja:

Etelä-Pohjanmaan liitto
PL 109, 60101 Seinäjoki
kirjaamo@etela-pohjanmaa.fi

Asia: mielipide Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavaehdotuksesta

BirdLife Suomi kiittää Etelä-Pohjanmaan liittoa lausuntopyynnöstä ja lausuu kaavaehdotuksesta mielipiteenään seuraavaa. Keskitymme lausunnossamme erityisesti kaavatyön aikana tehtyihin muutoksiin.

Aurinkovoima

Aurinkovoimaloiden rakentamiselle kohdistuu alueella jatkuvasti kasvavaa kiinnostusta. Valtaosa suunnittelussa olevista hankkeista kohdistuu käytöstä poistuville turvetuotanto-alueille, mutta myös erilaisille metsäalueille suunnitellaan enenevässä määrin aurinkovoimatuotantoa. Kaavasta on kuitenkin ehdotusvaiheessa poistettu aurinkoenergian tuotantoon soveltuvien alueiden merkintä ja aurinkoenergian ohjaaminen maakuntakaavatasolla on jätetty koko kaavaa koskevan yleisen suunnittelumääräyksen varaan.

Pidämme ratkaisua tässä tilanteessa outona. Ratkaisu mahdollistaa jopa aurinkovoimaloiden rakentamisen arvokkaille luontokohteille ja voimaloiden rakentamisen ilmastopäästöjen kannalta negatiivisille tavalla.

Nykyaikaiset aurinkovoimalat ovat pinta-alaltaan hyvin laajoja, jopa satoja hehtaarien suuruisia teollisuusalueita. Muun muassa linnut eivät juurikaan pesi tai ruokaile aurinkovoimalakentillä, minkä vuoksi linnuston alueilla ei ole juurikaan lintuja. Kyse on siis teollisen toiminnan alueesta, jota tulisi käsitellä samoin kuin muuta vastaavaa maankäyttöä. Lisäksi on huomattavaa, että voimaloiden luvituksiin liittyvät käytännöt ovat hyvin vaihtelevia, mikä lisää laajaa ohjaustarvetta.

Pidämme välttämättömänä, että maakuntakaavassa osoitetaan aurinkovoimalaloille soveltuvat alueet tuulivoimaloiden tapaan. Soveltuvat alueet tulee mahdollisuuksien mukaan rajata jo valmiiksi avoimille alueille, kuten käytöstä poistetuille turvetuotanto-alueille, teollisuusalueille ja turvepelloille. Metsäalueille aurinkovoimaa voidaan rakentaa vain poikkeustapauksissa. Suunnittelussa on tärkeää huomioida hiilitase.

Esitämme edellä mainitun perusteella aurinkovoimalle tuotantoon soveltuvien alueiden merkintöjen palauttamista kaavaan. Ratkaisu edistäisi kaavan tavoitteita luonnon monimuotoisuuden suojelun ja ilmastonmuutoksen hillinnän osalta sekä edistäisi aurinkovoiman sosiaalista hyväksyttävyyttä ja kestävä kehitystä.

Esitämme lisäksi aurinkovoimaa koskevan yleisen kaavamääräyksen muuttamista muotoon:

”Aurinkovoiman tuotantoalueiden suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuri-, maisema-, virkistysarvoihin, luonnon monimuotoisuuteen sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen kohdistuvat vaikutukset. Laajoja aurinkovoima-alueita ei voi sijoittaa metsä- tai suoalueille turvetuotantoalueita lukuun ottamatta.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueiden toteuttamisen kokonaisvaikutuksiin ilmastonpäästöjen ja luonnon monimuotoisuuden osalta.”

Viheryhteystarpeet

Kaavaehdotuksesta on viranomaiskuulemisen jälkeen poistettu kokonaan viheryhteystarvemerkinnot. Pidämme ratkaisua ristiriitaisena kaavan luonnon monimuotoisuuden turvaamista koskevien tavoitteiden osalta. Maakunnallisesti tärkeiden ekologisten yhteyksien osoittaminen tulee tehdä maakuntakaavassa, koska muilla kaavatasoilla siihen ei ole mahdollisuuksia. Ohjeellisilla ja suunta-antavillakin merkinnöillä on tärkeä rooli maankäytön ohjaamisessa tavalla, joka turvaa tärkeät ekologiset yhteydet.

Luonnon monimuotoisuuden suojele

Kaavaehdotukseen on kaavatyön aikana lisätty uusia suojelualueita, mikä on hyvä. Huomautamme kuitenkin, että lisäyksistä huolimatta kaavaehdotus ei turvaa riittävällä tavalla luonnon monimuotoisuuden säilymistä kaava-alueella. Toistamme siksi jo aiemmissa lausunnoissamme esittämämme tarpeen tuntuvasta lisäsuojelusta.

Kaavaehdotuksessa esitettyjen luonnonsuojelualueiden määrä on riittämätön kaavan luonnon monimuotoisuuden lisäämistavoitteiden saavuttamiseksi ja ekologisten yhteyksien turvaamiseksi. Suomi on kansainvälisin sopimuksin sitoutunut suojelemaan 30 % pinta-alastaan, ja siitä 10 % tiukasti, vuoteen 2030 mennessä. Nämä sitoumukset tulee huomioida riittävästi myös maakuntakaavassa, jonka aikaperspektiiviin tavoitevuosi 2030 osuu.

Kaavaehdotusta on edellä perustellun mukaisesti muutettava lisäämällä suojeltavaksi varattuja alueita. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen. Huomiota on kiinnitettävä myös maantieteelliseen jakaumaan, sillä maakunnan suuret suojelukokonaisuudet sijoittuvat lounaisosan suoalueille, vaikka tarvetta ja tiedossa olevia säilytettäviä kohteita on kaikkialla. Suojeltua pinta-alaa on perusteltua lisätä myös asutuskeskusten lähistölle, jolloin tuetaan myös kaavan tavoitetta virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä ja saavutettavuudesta.

Luonnon monimuotoisuuden suojelutarvetta on osoitettu kaavassa ominaisuusmerkinnällä ”luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue”- rajatuilla alueilla. Kaavaehdotuksessa edellä mainittu merkintä sallii aina rajoituksetta maa- ja metsätalouden, vaikka toimet voivat olla joillakin alueilla monimuotoisuudelle haitallisia. Tämän yleispiirteisen kaavamerkinän voisi paikoin korvata suojelualue-merkinnällä tai virkistysalue-merkinnällä.

Esitämme edellä mainitun perusteella edelleen myös muutoksia Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden- ominaisuusmerkintään ja suunnittelumääräyksiin.

Ehdotamme merkinnän kuvauksen muuttamista muotoon:

”Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan edustavat luontokokonaisuudet. Alueet ovat keskeinen osa maakunnan ekologista verkostoa. Auerajaukset ovat yleispiirteisiä ja niiden sisällä voi olla useita eri maankäyttömuotoja. Merkintä sallii mm. maa- ja metsätalouden harjoittamisen, metsästyksen, jokaisenoikeudella tapahtuvan virkistyskäytön ja toiminnan, jolle on myönnetty tai myönnetään ympäristölupa tavoilla, jotka eivät heikennä alueen luontoarvoja. Alueella on sallittu Puolustusvoimien toiminta ja alueen kehittäminen Puolustusvoimien tarpeisiin.”

Ehdotamme suunnittelumääräyksen muuttamista muotoon:

”Maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee selvittää ja ottaa huomioon luonnon monimuotoisuus ja edistää sen säilymistä ja kehittymistä, sekä estää luontoympäristön pirstoutuminen. Alueen suunnittelussa ja kehittämisessä tulee erityisesti huomioida niiden elinkeinojen turvaaminen, kuten maa- ja metsätalous, jotka toiminnallaan ylläpitävät alueelle ominaisia luontotyyppejä ja edistävät niiden säilymistä.”

Linnustolle tärkeät alueet

Maakunnan tason luontokadon pysäyttämiseksi on tärkeää huolehtia maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden (MAALI-alueet) luontoarvojen säilymisestä linnut huomioivilla kaavamääräyksillä. Alueiden rajaukset perustuvat tuoreeseen linnustotietoon ja parhaaseen lintuasiantuntemukseen. Vaadimme edelleen suojelualueiden ulkopuolisten MAALI-alueiden osoittamista maakuntakaavassa niiden linnustolliset arvot turvaavin merkinnöin ja määräyksin.

Tuulivoima

Kaavaehdotus mahdollistaa edelleen merkitykseltään paikalliseksi katsottavien (alle seitsemän teollisen kokoluokan tuulivoimalan kokonaisuus) tuulivoimalahankkeiden toteuttamisen kaavassa tuulivoimatuotannolle varattujen alueiden ulkopuolelle. Pidämme ratkaisua vääränä ja toistamme siksi jo edellisellä lausuntokierroksella antamamme muutosehdotuksen: esitämme maakuntakaavassa käytettäväksi tuulivoimaloiden tehoa seudullisen voimalahankkeen raja-arvona esitetyn voimaloiden lukumäärän sijaan. Raja-arvoksi esitämme 10 MW. Näin tuulivoimatuotanto ohjautuu varmemmin kaavassa tuulivoimalle varatuille alueille, jotka on myös arvioitu tuulivoimalle parhaiten soveltuviksi. Rajoitus lisää rakentamisen ennustettavuutta, vähentäisi haitallisia odottamattomia vaikutuksia ja parantaisi tuulivoiman yleistä hyväksyttävyyttä.

Kannustamme myös edelleen Etelä-Pohjanmaan liittoa toteuttamaan maa- ja merikotkaa koskevassa selvityksessä (Tikkanen, Ekblad & Tuohimaa 2022: Tuulivoiman vaikutukset maa- ja merikotkaan sekä sääkseen Pohjanmaalla) esitetyt jatkoselvitykset sekä toteuttamaan vastaavat selvitykset uhanalaisille suurille tuulivoimatuotannosta herkille petolinnuille: mehiläishaukalle, hiirihaukalle ja huuhkajalle.

Kankalonselän tuulivoima-alue

Kaavaehdotukseen on lisätty kolme uutta tuulivoimala-alueiden merkintää. Kankalonselän tuulivoimala-alue rajautuu suoraan sitä ympäröiviin luonnontilaisiin suoalueisiin. Alueen itäpuolella sijaitseva Mustaisneva on linnustollisesti yksi alueen tärkeimmistä suojelemattomista suoalueista. Mustaisnevalla on merkittävän pesimälajiston lisäksi merkitystä myös hanhien ja kurkien muutonaikaisena levähtämisalueena. Tuulivoimaloiden aiheuttamaa riskiä alueen linnustolle ei tuoda riittävästi esiin tuulivoimala-alueiden täydennysselvityksessä.

Esitämme edellä mainitun perusteella Kankalonselän tuulivoimala-alueen jättämistä pois kaavasta. Vaihtoehtoisesti alueen rajausta tulee supistaa tuntuvasti esitetystä.

Pyydämme ystävällisesti Etelä-Pohjanmaan liittoa ottamaan kaavan jatkovalmistelussa huomioon edellä esittämämme.

Helsingissä 10.5.2024

BirdLife Suomen puolesta

Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja